

Skolnämnden
Härnösands kommun

Regeringskansliet diarienummer U2024/02591

Remissvar Härnösands kommun, Fler vägar till arbetslivet (SOU 2024:74)

Härnösands kommun har bjudits in som remissinstans för att lämna synpunkter till Fler vägar till arbetslivet (SOU 2024:74). Härnösands kommun lämnar följande svar.

Utredningen föreslår bland annat: införandet av nya yrkesprogram om 1900 gymnasiepoäng för elever som idag inte är behöriga till yrkesprogram, ändringar inom introduktionsprogrammen samt höjda behörighetskrav till yrkesprogram med 2700/2800 poäng.

Syftet bakom förslaget är att möjliggöra fler elever att studera vid yrkesutbildningar och att öka elevernas anställningsbarhet genom att göra gymnasieskolan mer anpassad till arbetsmarknadens behov.

Beredning av detta ärende har gjorts av verksamhetschef för gymnasieskola tillsammans med yrkesprogrammets skolläda.

Sammanfattning

Härnösands kommun tillstyrker utredningens övergripande intention att erbjuda fler vägar till gymnasial yrkesutbildning. Utredningens förslag att införa ett nytt yrkesprogram om 1900 gymnasiepoäng bedöms kunna förbättra övergången till gymnasieskolan och i förlängningen yrkesliv för elever som idag inte når behörighet till nationella program.

Samtidigt vill Härnösands kommun lyfta områden där ytterligare förtydliganden och justeringar önskas för att säkerställa utbildningens kvalitet och praktiska genomförbarhet.

Övergripande synpunkter

Härnösands kommun är positiv till att fler elever ges möjlighet att genomföra en gymnasieutbildning inom ett nationellt sammanhållet system.

Det är dock av vikt att samtliga yrkesprogram, oavsett omfattning, utformas med fokus på kvalitet, progression och framtida etablering på arbetsmarknaden. Härnösands kommun anser att utredningens förslag i vissa delar behöver förtydligas för att inte riskera parallella strukturer med skilda förutsättningar.

För att säkerställa att yrkesutbildningens attraktionskraft och status inte urholkas bör införandet av nya vägar förenas med tydliga kvalitetskrav och höga förväntningar.

5 Förslag om yrkesprogram som omfattar 1 900 gymnasiepoäng

Härnösands kommun tillstyrker förslaget att införa ett nationellt program om 1900 gymnasiepoäng. Det bedöms kunna öka möjligheten för elever som annars hänvisas till introduktionsprogram att påbörja en yrkesutbildning.

Samtidigt vill kommunen understryka vikten av att utbildningens innehåll utformas med utgångspunkt i de kompetenskrav som arbetslivet ställer. Härnösands kommun föreslår därför att ämnena svenska/svenska som andraspråk, engelska och matematik omprövas vad gäller omfattning, och att minst 100 poäng per ämne bör eftersträvas.

Kommunen ser även behov av förtydliganden kring samläsning mellan olika programtyper, samt vikten av att tillgång till APL-platser säkerställs.

5.7 Gymnasialt yrkesutbildningsbevis

Härnösands kommun vill även understryka att ett gymnasialt yrkesutbildningsbevis inte får uppfattas som likvärdigt en yrkesexamen om det inte är det. Det är avgörande att informationen till elever och arbetsgivare är tydlig för att undvika missförstånd.

Härnösands kommun tillstyrker införandet av ett gymnasialt yrkesutbildningsbevis som ett avslutande resultat av genomgången utbildning på ett yrkesprogram som omfattar 1 900 poäng. Ett tydligt och nationellt fastställt yrkesutbildningsbevis kan stärka likvärdigheten och underlätta uppföljning. Det är samtidigt viktigt att bevisets innehåll och innebörd särskiljs från gymnasieexamen och att detta tydliggörs för såväl elever som arbetsgivare.

6 Förslag om förändringar på introduktionsprogram

Härnösands kommun tillstyrker förslaget om att minska antalet introduktionsprogram och införa ett nytt individuellt förberedelseprogram.

En tydligare struktur kan förbättra elevens möjligheter att på sikt påbörja och fullfölja en gymnasieutbildning. Samtidigt krävs förstärkta elevstödjande resurser, ökad studie- och yrkesvägledning samt utvecklad samverkan med det lokala arbetslivet.

7 Förslag om nya och ändrade behörighetskrav i gymnasieskolan

Härnösands kommun avstyrker förslaget att enbart tre godkända grundskolebetyg, utan specificering av vilka ämnen, ska ge behörighet till det föreslagna 1900-poängsprogrammet. En alltför låg ingångsnivå riskerar att både försämra möjligheterna att tillgodogöra sig utbildningen och påverka både genomströmning och etablering negativt. Kommunen föreslår att minst 2 av 3 av ämnena svenska/svenska som andraspråk, engelska och matematik bör ingå som behörighetskrav, liknande nuvarande IMV.

7.2 Behörighetskraven för yrkesprogram som omfattar 2700 och 2800 poäng ska höjas till 8 ämnen

Härnösands kommun vill även uppmärksamma utredningens förslag om att höja behörighetskraven till de befintliga nationella yrkesprogrammen. Härnösand avstyrker detta förslag då det är vanligt att elever som idag antas med 8 betyg når gymnasieexamen, i vissa fall med stöd i vissa fall eller anpassningar, i vissa fall för egen maskin. Dessa skulle i enligt utredningen hänvisas till ett kortare program trots förutsättningar att klara ett längre.

Härnösands kommun ser en risk och sannolikhet att denna del i förslaget skulle leda till färre elever vid de längre yrkesprogrammen och alltså färre elever med yrkesexamen. Detta är ur Härnösands kommuns perspektiv inte önskvärt varken för kommuner, medborgare eller arbetsmarknad.

10 Yrkesprov

Härnösands kommun ser positivt på utredningens förslag om att förordna yrkesprov som huvudalternativ till gymnasiearbete i de nya yrkesprogrammen.

Konsekvenser

Härnösands kommun vill även understryka att parallella program med olika omfattning – 1 900 poäng respektive 2 700/2 800 poäng – innebär betydande planeringsutmaningar. Särskilt svårt kan det bli att möjliggöra samläsning mellan program med olika ämnesinnehåll, studietakt och stödbehov. Dessa organisatoriska skillnader kan driva upp kostnader för lärartäthet, lokalutnyttjande och elevstöd. För mindre skolhuvudmän riskerar detta att bli särskilt utmanande och kostnadsdrivande, vilket i sin tur kan påverka likvärdigheten i genomförandet över landet.

Marie Blomberg
Skolchef

Jonas Albonius
Verksamhetschef